

Frågeställningar med anledning av en framtida digital strategi för Europa (Dnr I2019/01426/D)

Föreningen Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) inkommer härmed med ett antal sammanfattande synpunkter och kommentarer utsända frågeställningar med anledning av en framtida digital strategi för Europa. Kommentarer och förslag på åtgärder presenteras nedan efter hänvisning till de frågor som utsändes av Infrastrukturdepartementet. SOFF samlar cybersäkerhetsföretag med kvalificerade produkter och tjänster och har därför svarat på de frågor som bedömts relevanta för utvecklingen och där föreningens medlemmar har kunskap och kompetens.

Innovation och tillväxt

9. Beskriv eventuella konkreta initiativ för att främja den globala konkurrenskraften för svenska företag, inklusive start-ups.

- **Kryptosystem - Ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse**
Sverige har en världsledande kryptoindustri. Det skapar ett betydande säkerhetspolitiskt mervärde för Sverige och tillgodoser att landet inte behöver utveckla beroendeförhållanden till utländska aktörer. Vårdandet av den internationella konkurrenskraften och tillväxtfrämjande åtgärder för denna industri bör därför särskilt beaktas från statliga aktörer. Regeringen har givit uttryck för att tillgången till nationellt godkända kryptosystem kan vara ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse vilket SOFF bejakar. Det finns dock ett behov av att närmare utreda frågan inom ramen för en statlig offentlig utredning. (Se vidare Säkerhets- och försvarsföretagens policy PM som lämnats till Försvarsdepartementet i juni 2018).
- **Forskning och utveckling**
Forskning och utveckling inom digitalisering och informations- och cybersäkerhetsområdet är en fråga som engagerar allt fler länder på en hög nivå. USA och Israel har sedan länge arbetet målmedvetet med att skapa förutsättningar mellan staten och företagen, centrala myndigheter och olika forskningsinstitutioner i respektive stat. Även Tyskland och flera andra länder är på gång att göra likaledes. Med en satsning på forskning och utveckling kan svenska företag stimuleras och ges förutsättningar att konkurrera på en global marknad.

SOFF

Säkerhets- och
försvarsföretagen

13. *Beskriv vilka åtgärder som kan bidra till säkerheten i användandet av nya teknologier och möjliggörande infrastruktur.*

- **Författningskrav**

Många olika författningskrav inom informations- och cybersäkerhet skapar en stor osäkerhet för alla aktörer och till en stor kostnad. Sverige behöver en samlad lagstiftning inom området som omfattar den lagstiftning som nu finns inom Säkerhetsskyddslagen, Lagen om elektronisk kommunikation, Krisberedskapsförfattningarna och nu den nya NIS-lagstiftningen.

Digital kompetens

14. *Beskriv eventuella europeiska åtgärder som skulle skapa ett mervärde för svenskt vidkommande avseende tillgång till digital spetskompetens och matchning av utbud och efterfrågan av digital kompetens.*

- **Kompetensförsörjning**

Kompetensförsörjning är en av de kritiska frågorna för såväl fortsatt digitalisering som för informations- och cybersäkerhetsarbetet där digital kompetens och informations- och cybersäkerhetskompetens går hand i hand. Kompetensförsörjningen i Sverige är en kritisk fråga för hela digitaliseringen men inom informations- och cybersäkerhetsområdet är bristerna enorma. Utan tillförsel av både bred och djup kompetens så kommer vi aldrig att lyckas med att skydda våra kritiska informationstillgångar och samhällets funktionalitet och digitaliseringen kommer att bli lidande.

En särskild brist råder på policysidan, personer som förstår de övergripande mekanismerna som styr cybersäkerhetspolicy. Denna kompetens behövs såväl inom offentlig sektor som hos stora bolag för att skapa en holistisk syn på de utmaningar som finns. Utan en bred syn på dessa utmaningar är risken stor att fel beslut fattas på ledningsnivå.

SOFF:s bedömning är att det som behövs är en nationell strategi som adresserar hela samhällets behov, d.v.s. både det offentliga och näringslivets behov och till resurser för genomförande. En sådan strategi bör adressera frågor inom hela utbildningsspektret. Universitetsutbildningar i flera olika lager, dels en kraftig utökning av ingenjörutbildningar med säkerhetsfokus, men också utbildningar för management och styrning inom området. Till det kommer också ett behov av att inom många andra universitetsutbildningar addera kortare kurser för exempelvis ekonomer, jurister, statsvetare men även inom hårt specialiserade utbildningar som t.ex. läkarutbildningen. Även inom gymnasieskolan och yrkesskolan behöver informations- och cybersäkerhetsfrågorna adresseras.

SOFF

Säkerhets- och försvarsföretagen

- **Cybersäkerhethygien**

Spetskompetens inom digitalisering liksom informations- och cybersäkerhet är oerhört viktigt men så är den breda grundläggande kunskapen. Ett samhälle kan inte endast bygga på spetskompetens. Ett av de stora problemen i samhället är att cyberhygien i samhället är för låg, 20-år av intensiv digitalisering har skapat en situation där inte ens den grundläggande nivån av informations säkerhet är uppfylld. Om en grundläggande cyberhygien kan förväntas hos individer, företag och statliga organ skulle det innebära en markant ökad informations- och cybersäkerhetsförmåga i hela samhället. Här behöver samhället ställa tydliga krav, med tydlig påföljd för samhällets aktörer om kraven inte följs.

Digital säkerhet

15. Konkretisera eventuella initiativ på europeisk nivå som kan bidra till digital säkerhet; exempelvis behovet av och formerna för gemensam kravställning.

- **Kravställning på säkra IT-produkter**

I de flesta länder finns krav på de IT-produkter som ska användas i kritisk infrastruktur, dessa krav ökar i takt med att hotbilden har blivit allt tydligare. Detta har ökat antal nationella/regionala regleringar, standarder och certifieringssystem som finns och tillhörande krav på operatörer av samhällsviktig verksamhet. På europeisk nivå så har detta lett till det arbete som nu sker inom ramen för den så kallade "Cybersäkerhetsakten". Detta är i grunden ett bra arbete, men för svensk sida gäller att det också skapas ett svenskt regelsystem som innebär faktiska krav på användande av säkra it-produkter.

- **Cybersäkerhet som konkurrensfördel**

Att klassa cybersäkerhet som en konkurrensfördel för svenska företag tillsammans med innovation och entreprenörskap ökar attraktiviteten i företagen. Ett hjälpmedel skulle vara branschstandarder för att identifiera skillnader och olika nivåer.

- **Bemöta IT-relaterad brottslighet**

IT-brottsligheten är en ständigt ökande kriminell gren och om vi inte bemöter den kommer svensk konkurrenskraft att hämmas. Sannolikt stjäls mycket mer företagshemligheter varje år utan att vi har en aning vilket både näringsliv och stat förlorar på.

SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

Yttrandet har beretts av medlemsgruppen för cyberförsvar med stöd av medlemsgruppen för samhällssäkerhet.

För föreningen,

Robert Limmergård

Generalsekreterare